

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
Агенција за цивилно воздухопловство
Agjencia e Aviacionit Civil

Бр.-Нр. 09-909/1

02-06-26 рег. ефф

Скопје-Шkup

**АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО
ВОЗДУХОПЛОВСТВО**

**УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА**

GUIDANCE ON CERTIFICATION OF AERODROMES

AGA-GM-009

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

СОДРЖИНА

ПРИЛОГ	4
КРАТЕНКИ	5
ДЕФИНИЦИИ.....	5
ОБЈАСНУВАЊЕ НА СИМБОЛИТЕ	6
ЛИСТА НА ИЗДАНИЈА И РЕВИЗИИ	6
СПИСОК НА ВАЖЕЧКИ СТРАНИЦИ	7
ВОВЕД СО ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ.....	8
ТАБЕЛА НА ОДОБРУВАЊЕ.....	9
СПИСОК НА ДИСТРИБУЦИЈА.....	9
РЕФЕРЕНТЕН ДОКУМЕНТ	10
• Опсег и намена	11
• Вовед	11
• Главен дел.....	11
1. ИНФОРМАЦИИ ДО ОПЕРАТОРОТ НА АЕРОДРОМОТ.....	11
2. ОПЕРАТОР НА АЕРОДРОМ.....	12
3. ПРИМЕНА	12
4. БАЗА ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА (СВ) И ОРГАНИЗАЦИСКА И ОПЕРАТИВНА БАЗА (ОВ).....	13
4.1 ПОПОЛНУВАЊЕ НА БАЗАТА ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА (СВ).....	13
4.2 ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОПЕРАТИВНАТА БАЗА (ОВ).....	17
5. SHAREPOINT СИСТЕМ.....	19
6. ОТСТАПУВАЊА	19
6.1 ОТСТАПУВАЊЕ ОД СПЕЦИФИКАЦИИТЕ ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА CS (ИНФРАСТРУКТУРНИ БАРАЊА).....	19
6.1.1 ELOS (Еквивалентно ниво на безбедност).....	20
6.1.2 SC (Посебен услов).....	20
6.1.3 DAAD (Документ за отстапување и акција).....	22
6.2 ОТСТАПУВАЊЕ ОД ОПЕРАТИВНИТЕ БАРАЊА (АМС) - AltMoc (Алтернативни средства за усогласеност)	23
6.3 ИЗБОР НА ПРИМЕНЛИВ МЕТОД ЗА СПРАВУВАЊЕ СО НЕУСОГЛАСЕНОСТ.....	23
7. ДОКАЗИ	24
7.1 ДОКАЗИ ЗА ИНФРАСТРУКТУРНИ БАРАЊА.....	24
7.2 ДОКАЗИ ЗА ОПЕРАТИВНИТЕ БАРАЊА	25

**УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА**
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

8. ОПЕРАТОР НА АЕРОДРОМ И ДАВАТЕЛ НА УСЛУГИ НА ВОЗДУХОПЛОВНА НАВИГАЦИЈА.....	25
• Заклучок.....	25
ПРИЛОГ 1	27

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

ПРИЛОГ
Appendix

Број <i>No.</i>	Ознака <i>Reference</i>
Прилог 1 <i>Appendix 1</i>	ЛИСТА ЗА ПРОВЕРКА ЗА ЕАСА СЕРТИФИКАЦИЈА НА АЕРОДРОМИ <i>Checklist EASA Certification for Aerodromes</i>

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

КРАТЕНКИ

Abbreviations

Кратенка <i>Abbreviation</i>	Значење <i>Meaning</i>
AltMoc	Алтернативни средства за усогласеност <i>Alternative Means of Compliance</i>
AMC	Отстапување од оперативните барања <i>Acceptable means of compliance</i>
АЦВ	Агенција за цивилно воздухопловство <i>Civil Aviation Agency</i>
СВ	База за сертификација <i>Certification Base</i>
DAAD	Документ за отстапување и акција <i>Deviation and Action Document</i>
EASA	Европска Агенција за воздухопловна безбедност <i>European Aviation Safety Agency</i>
ELOS	Еквивалентно ниво на безбедност <i>Equivalent level of safety</i>
ОВ	Организациска и оперативна база <i>Operations Basis</i>
SC	Посебен услов <i>Special condition</i>

ДЕФИНИЦИИ

Definitions

Термин <i>Term</i>	Дефиниција <i>Definition</i>
Воздухопловно пристаниште <i>Airport</i>	Која било површина посебно приспособена за вршење на воздушен превоз. <i>Any area specifically adapted for carrying out air transport.</i>

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

ОБЈАСНУВАЊЕ НА СИМБОЛИТЕ

Explanation of symbols

Подолу е наведено објаснување на симболите на дијаграмот на текот на процесот кои се користени во оваа процедура.

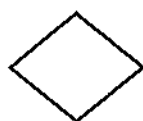
An explanation of the flowchart symbols used in this procedure is provided below.

Почеток/крај на процедурата
Start/end of procedure

Активност
Activity

Контролна ставка, контролна активност
Control item, control activity

Документ, информација
Document, information

Точка на спојување
Connection point

ЛИСТА НА ИЗДАНИЈА И РЕВИЗИИ

List of revision

Рев.бр. <i>No.</i>	Датум <i>Date</i>	Внесена од <i>Inserted by</i>	Опис на ревизијата <i>Description of Revision</i>
00	22.05.2026	Блажена Пејовска	Прво издание <i>First edition</i>

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

СПИСОК НА ВАЖЕЧКИ СТРАНИЦИ

List of effective pages

Страна <i>Page</i>	Издание <i>Edition</i>	Рев. <i>Rev.</i>	Датум <i>Date</i>
2	01	00	22.05.2026
3	01	00	22.05.2026
4	01	00	22.05.2026
5	01	00	22.05.2026
6	01	00	22.05.2026
7	01	00	22.05.2026
8	01	00	22.05.2026
9	01	00	22.05.2026
10	01	00	22.05.2026
11	01	00	22.05.2026
12	01	00	22.05.2026
13	01	00	22.05.2026
14	01	00	22.05.2026
15	01	00	22.05.2026

Страна <i>Page</i>	Издание <i>Edition</i>	Рев. <i>Rev.</i>	Датум <i>Date</i>
16	01	00	22.05.2026
17	01	00	22.05.2026
18	01	00	22.05.2026
19	01	00	22.05.2026
20	01	00	22.05.2026
21	01	00	22.05.2026
22	01	00	22.05.2026
23	01	00	22.05.2026
24	01	00	22.05.2026
25	01	00	22.05.2026
26	01	00	22.05.2026
27	01	00	22.05.2026
28	01	00	22.05.2026

ВОВЕД СО ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Introduction with transitional and final provisions

Упатството е издадено од страна на:

The guidance is issued by:

Агенција за цивилно воздухопловство
Civil Aviation Agency

Даме Груев 1, 1000 Скопје, Северна Македонија
Dame Gruev 1, 1000 Skopje, North Macedonia

Се забранува копирање или умножување на овој материјал без претходна писмена согласност на издавачот.

Copying or reproduction of this material is prohibited without the prior written consent of the publisher.

Со денот на влегување во сила на ова упатство престанува да важи DGO/GSM-GM-002 Упатство за сертификација на воздухопловни пристаништа (бр. 02-1033/1 од 02.09.2024 година).

Ова издание на ова упатство влегува во сила со денот на донесувањето. Секоја понатамошна ревизија на ова упатство влегува во сила со денот наведен во Табелата на одобрување

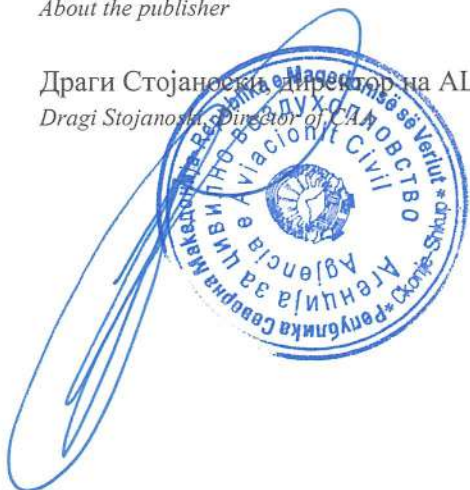
On the date this guidance enters into force, the document DGO/GSM-GM-002 Guidance on certification of aerodrome (No. 02-1033/1 dated 02.09.2024) shall cease to be valid. This edition of this guidance enters into force on the date of adoption. Any further revision of this guideline shall become effective on the date specified in the Approval Chart.

За издавачот:

About the publisher

Драги Стојановски, Директор на АЦВ

Dragi Stojanovski, Director of CA

ТАБЕЛА НА ОДОБРУВАЊЕ

Approval chart

	Име и позиција Name and position	Датум Date	Потпис Signature
Подготвил: Prepared by:	Весна Павлов, Советник за аеродромски услуги Aerodrome services advisor	22.05.2026	
Контролирал: Controlled by:	Раим Бајрами, Раководител на одделение за аеродромски услуги и инфраструктура Head of aerodrome services and infrastructure department	22.05.2026	
Извршил проверка на квалитетот: Quality Check:	Кире Колевски, Раководител на одделение за SQS и мониторинг на усогласеност Head of SQS and compliance monitoring department	22.05.2026	
Одобрил: Approved by:	Драги Стојаноски, Директор Director General		

СПИСОК НА ДИСТРИБУЦИЈА

Distribution list

Примерок бр. Copy No.	КОРИСНИК User	ВИД НА ФОРМА Media	БРОЈ НА ПРИМЕРОЦИ Qty
1.	Архива Archive	Оригинален примерок во хартиена форма Original – hard copy	1
2.	Раководител на SQS и мониторинг на усогласеност Head of SQS and compliance monitoring department	Оригинален примерок во хартиена форма Original – hard copy	1
3.	Раководител на одделение за аеродромски услуги и инфраструктура Head of aerodrome services and infrastructure department	Оригинален примерок во хартиена форма Original – hard copy	1
4.	АЦВ Share CAA Share	Дигитален примерок Digital copy	1
5.	Веб страна на АЦВ CAA web-page	Дигитален примерок Digital copy	1

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

РЕФЕРЕНТЕН ДОКУМЕНТ

Reference Document

	Код на документот	Назив на документот
1.	Службен весник на РСМ (во сила) <i>Official Journal of RNM (in force)</i>	Закон за воздухопловство <i>Aviation Law</i>
2.	ЕУ Регулатива 139/2014 <i>EU Regulation 139/2014</i>	Регулатива на Комисијата (ЕУ) бр. 139/2014 од 12 февруари 2014 година за утврдување барања и административни процедури поврзани со аеродромите во согласност со Регулативата (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот Текст со важност за ЕЕА <i>Commission Regulation (EU) No 139/2014 of 12 February 2014 laying down requirements and administrative procedures related to aerodromes pursuant to Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and of the Council Text with EEA relevance</i>
3.	SQS-MAN-001	Integrated Quality System Manuel

- **Опсег и намена**

Scope and Purpose

Ова упатство го објаснува процесот на сертификација на воздухопловно пристаниште што треба да го следи операторот на аеродромите во Република Северна Македонија за да се осигураат дека аеродромите наменети да се користат главно за јавни воздушни услуги ги исполнуваат релевантните барања пропишани во Поглавје 5 од Законот за воздухопловство.

This guidance on certification on aerodrome spells out the aerodrome certification process that aerodrome operator in the Republic of North Macedonia is required to follow to ensure aerodromes intended to be used mainly for public air services meet the relevant requirements stipulated under Chapter 5 of the Aviation Law.

- **Вовед**

Introduction

Упатството за сертификација на воздухопловно пристаниште, издадено од Агенцијата за цивилно воздухопловство на Република Северна Македонија (АЦВ-СМ), обезбедува информации за операторот/апликантот на аеродромот да добие или задржи сертификат за оператор на аеродром и/или сертификат за аеродром, во согласност со националната регулатива за аеродром. Оваа регулатива се заснова на IR „Прифатливи средства за усогласеност“ (АМС) за процедури и „Критериуми за дизајн“ (DC) за инфраструктурни елементи пропишани во Регулацијата (ЕС) 2018/1139 и IR регулативата (ЕУ) 139/2014.

This Guidance on certification on aerodrome, issued by the CAA-NM, provides information for an aerodrome operator/applicant to obtain or retain an Aerodrome Operator Certificate and/or an Aerodrome certificate, in compliance with the national aerodrome regulation. This regulation is based on the IR "Acceptable means of compliance" (AMC) for procedures and "Design Criteria" (DC) for infrastructure elements stipulated in Regulation (EC) 2018/1139 and IR regulation (EU) 139/2014.

- **Главен дел**

Main Section

1. ИНФОРМАЦИИ ДО ОПЕРАТОРОТ НА АЕРОДРОМОТ

Information to aerodrome operator

АЦВ-СМ почитува дека процесот на сертификација е поврзан со високи човечки и финансиски ресурси за оператор на аеродром. Поради оваа причина, можно е да се одржат информативни состаноци со АЦВ-СМ за да се создаат дополнителни информации за видот и обемот на сертификацијата.

Исто така, можно е за нејасни инфраструктурни ситуации, инспекторите на АЦВ-СМ да разговараат за овие точки на состанок или доколку се смета дека е потребно, да се изврши локална посета.

CAA-NM respect that the process of certification is associated with high human and financial resources for an aerodrome operator. For this reason, it is possible, to have information meetings with CAA-NM to find out additional information about the type and scope of certification.

It is also possible that for unclear infrastructural situations, inspectors of CAA-NM discuss these items during a meeting or if deemed necessary, a local visit can be conducted.

2. ОПЕРАТОР НА АЕРОДРОМ

Aerodrome Operator

Согласно Регулативата (ЕЗ) 2018/1139 и (ЕУ) 139/2014 на еден аеродром има само еден оператор на аеродром, со одговорности и функции за координација. Операторот на аеродромот може да склучи договор за некои активности со други субјекти, но тој останува надлежен и одговорен – до степен наведен во Регулативата (ЕУ) 139/2014 - за безбедно оперирање и усогласеност со Регулативата (ЕЗ) 2018/1139 и Регулативата за ИР (ЕУ) 139/2014 на аеродром.

According Regulation (EC) 2018/1139 and (EU) 139/2014 on one aerodrome there is only one aerodrome operator, with responsibilities and coordination functions. The aerodrome operator can contract some activities to other entities, but he remains accountable and responsible – as far as outlined within regulation (EU) 139/2014 - for the safe operations and compliance with regulation (EC) 2018/1139 and IR regulation (EU) 139/2014 at the aerodrome.

3. ПРИМЕНА

Application

Назначениот Одговорен управител на аеродромот поднесува барање за сертификат до АЦВ-СМ (образецот за апликација е објавен на веб-страницата на АЦВ-СМ).

The nominated Accountable Manager of the aerodrome submits an application for a certificate to CAA-NM (application form is published on the website of CAA-NM).

Со поднесување на апликација, Одговорниот управител ги доставува следните пополнети ставки:
With submitting an application, the Accountable manager submits following completed items:

- Аеродромски прирачник според ADR.OR.E.005
Aerodrome manual according ADR.OR.E.005
- База за сертификација и организациска и оперативна база вклучувајќи докази (види точка 4)
Certification base and organisational and operational base including evidences (see item 4)
- Назначување на лица кои ги извршуваат следните функции на аеродромот (вклучувајќи CV и изјави за квалификација за соодветната функција)
Nomination of persons performing the following functions on the aerodrome (including CV and qualification statements for the relevant function)
 - Лице одговорно за Системот за управување со безбедноста (Менаџер за безбедност)
Person responsible for Safety Management System (Safety Manager)
 - Лице одговорно за системот за следење на усогласеноста
Person responsible for Compliance Monitoring System
 - Лице одговорно за операциите во безбедносно контролирана зона (Менаџер за операции во Airside)
Person responsible for Airside Operation (Airside Operations Manager)
 - Лице одговорно за операции во безбедносно контролирана зона (Менаџер за операции во безбедносно контролирана зона).
Person responsible for Airside Operation (Airside Operations Manager)
 - Лице одговорно за одржување во airside
Person responsible for Airside Maintenance (Airside Maintenance Manager).

Во рамките на прирачникот за аеродром или доколку е потребно со дополнителни информации за време на процесот на аплицирање, до АЦВ-СМ мора да се достават конечни и следени описи на работните места, вклучувајќи ги и одговорностите за горенаведените функции.

Within the aerodrome manual or if necessary, with additional information during the application process, conclusive and traceable job descriptions including responsibilities for the above-mentioned functions must be provided to CAA-NM.

Дополнително, Одговорниот управител треба да достави и свое CV и изјава за квалификации до АЦВ-СМ. Описот на работното место вклучувајќи ги надлежностите за Одговорниот управител не е нужно поради севкупната одговорност и надлежност.

Additionally, the Accountable Manager has to provide also his own CV and qualifications statements to CAA-NM. A job description including responsibilities for the Accountable manager is not necessarily due to the overall accountability and responsibility.

Доколку апликацијата не е целосна, АЦВ-СМ ќе испрати писмо за корекција до операторот на аеродромот.

If the application is not complete, CAA-NM will send a letter for correction to the aerodrome operator.

Додаток 1 на ова упатство го прикажува процесот на сертификација на аеродромот.

Appendix 1 to this guidance presents the aerodrome certification process.

4. БАЗА ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА (СВ) И ОРГАНИЗАЦИСКА И ОПЕРАТИВНА БАЗА (ОВ)

Certification Base (CB) and Organisational and Operational base (OB)

АЦВ-СМ ќе му обезбеди на операторот на аеродромот база за сертификација и организациска и оперативна база за организациски, оперативни и инфраструктурни барања во електронска форма. Базата за сертификација ќе се заснова на тековната верзија на регулативата достапна на веб-страницата на EASA на денот на поднесувањето барањето.

CAA-NM will provide the aerodrome operator with a certification base and an organisational and operational base for organisational, operational and infrastructural requirements in electronic form. The certification base will be based on the actual regulation version available on the EASA website at the day of application entry.

<https://www.easa.europa.eu/document-library/general-publications/easy-access-rulesaerodromes-regulation-eu-no-1392014-0>

4.1 ПОПОЛНУВАЊЕ НА БАЗАТА ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА (СВ)

Completion of the Certification Base (CB)

По приемот на СВ од АЦВ-СМ, од операторот на аеродромот се бара да ги пополни документите на начин опишан подолу. Првиот дел од СВ што го пополнувате ги опишува инфраструктурата и објектите на вашиот аеродром што ви овозможуваат да го поддржите типот на операција што ја предлагате. Второ, покажувате каде се усогласувате со важечките спецификации за сертификација (CS) и, во случаи кога не сте, давате докази за мерки за ублажување.

Following the receipt of the CB form from the CAA-NM, the Aerodrome Operator is required to fill out the documents in the manner described below. The first section of the CB you complete describes the infrastructure and facilities at your aerodrome

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

that enable you to support the type of operation you are proposing. Second, you are showing where you are complying with the applicable Certification Specifications (CS) and, in cases where you are not, you are supplying evidence of mitigating actions.

Пополнувањето на СВ се врши во 5 фази.
Completion of the CB is undertaken in 5 phases.

Фаза 1 - Читателот само треба да го разбере опсегот на правилата за да го заврши овој дел. Освен читање на правилата и разбирање на нивната намера, тои не треба да вршат дополнителна работа.
Phase 1 - The reader just needs to understand the scope of the rules in order to complete this section. Other than reading the rules and understanding their intent, he doesn't need to perform any additional work.

CHAPTER A - GENERAL		
CS ADR-DSN	Certification Specification (CS)	CS Met Yes / No / N/A
A.001	Applicability	
A.002	Definition	
A.005	Aerodrome Reference Code	Choose an item
If you gave selected "No" to any of the above, please confirm below which CS cannot be met and what mitigation is applied. <i>(Expanding box!)</i>		

Фаза 2 - Започнете со пополнување на поединечните делови на СВ што ја прикажуваат инфраструктурата на вашиот аеродром. За погодност за идентификација, деловите се поделени на полетно-слетна патека, патеки за возење (рулни патеки), платформа итн. Операторот на аеродромот треба само да објасни што имаат.
Phase 2 - Start by filling out the individual CB sections that outline the infrastructure at your aerodrome. For convenience of identification, the sections are separated into Runway, Taxiway, Apron, etc. The Aerodrome operator should just explain what they have.

Пополнет пример на полетно-слетна патека е прикажан подолу.
The completed Runways example is displayed below.

CHAPTER B - RUNWAYS				
Runways				
1. Please complete the table below (dimension in metres).				
Runway Designator	Approach Status	Code No./Letter	Actual length	Runway Strip Width
09	CAT I	4D	2600	300
27	CAT II/III	4D	2600	300
Calculation of Declared Distances				
Please confirm that the details contained on the following form are correct				YES
If you have answered "No", please describe any changes that are required. "Expanding box"				

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

Фаза 3 - Оваа фаза вклучува споредба на инфраструктурата и капацитетите што навистина постојат со спецификациите што се наоѓаат во CS. За да го постигнете ова, треба да ја користите листи за проверка. За секој CS, мора да означите дали е исполнет, не исполнува или не е применлив на таа инфраструктура или објект. За да ја завршите оваа фаза, мора да се консултирате со спецификациите за сертификација во Книга 1. По завршувањето на оваа фаза, ќе имате листа за проверка што го олеснува прегледувањето каде не ги исполнувате CS-ите и некои што сè уште не се обработени. Фаза 4 ќе ги опфати овие случаи.

Phase 3 - This phase involves comparing the infrastructure and facilities that really exist with the specifications found in the CS. To accomplish this, you need to use the checklist. For each CS, you must mark whether it is met, does not meet, or is not applicable to that infrastructure or facility. To finish this phase, you will need to consult the Book 1 Certification Specifications. After completing this exercise, you will have a checklist that makes it simple to see where you don't meet the CSs and some that haven't been addressed yet. Phase 4 will cover these cases.

Пополнет пример на полетно-слетни патеки е прикажан подолу.

The completed Runways example is displayed below.

CS ADR-DSN.	Certification Specification (CS)	CS Met Yes / No / N/A
DSN.B.015	Number, siting and orientation of runways	YES
DSN.B.020	Choice of maximum permissible crosswind components	N/A
DSN.B.025	Data to be used	N/A
DSN.B.030	Runway threshold	YES
DSN.B.035	Length of runway and declared distances	YES
DSN.B.040	Runways with stopways or clearways	YES
DSN.B.045	Width of runways	YES
DSN.B.050	Minimum distance between parallel non-instrument runways	N/A
DSN.B.055	Minimum distance between parallel instrument runways	N/A
DSN.B.060	Longitudinal slopes of runways	YES
DSN.B.065	Longitudinal slope changes on runways	NO
DSN.B.070	Sight distance for slopes on runways	NO
DSN.B.075	Distance between slope changes on runways	NO
DSN.B.080	Transverse slopes on runways	NO
DSN.B.085	Runway strength	YES
DSN.B.090	Surface of runways	YES
DSN.B.095	Runway turn pads	N/A

Фаза 4 - како што претходно беше споменато и илустрирано, каде што CS не е исполнето, лесно е да се види благодарение на листата за проверка. Описот сега повторно е во фокусот; мора да се лоцираат секоја инфраструктура или делови од објектот што не го задоволуваат CS, и каде што е потребно, мора да се развијат мерки за ублажување. На соодветниот дел од CB, ова е пополнето.

Phase 4 - as previously mentioned and illustrated, where the CS is not met, it is easy to see thanks to the checklist. The description is now the focus once again; any infrastructure or facility parts that do not satisfy the CS must be located, and where necessary, mitigation measures must be developed. On the relevant section of the CB, this is completed.

Пополнетиот пример е прикажан подолу за полетно-слетни патеки. (Во овој пример, мерките за ублажување се вкрстени поврзани со придружна документација за полесно пополнување и снимање).

The completed example is displayed below for Runways. (In this example, the mitigation measures are cross referenced to supporting documentation for ease of completion and recording).

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

B.205	Radio altimeter operating area	NO
If you have selected "No" to any of the above, please confirm below which CS cannot be met and what mitigation is applied. Please supply Safety Assurance Documentation.		
<i>Please see the following notes:</i> B.020 Note BN1 B.025 Note BN1 B.035 Note BN2 & BN3 B.165 Note BN4 B.195 Note BN5 & BN6 <i>Please see the following noncompliance details:</i> B.065 Non Compliance B1 B.070 Non Compliance B2 B.075 Non Compliance B3 B.080 Non Compliance B4 B.125 Non Compliance B5 B.205 Non Compliance B6		

Фаза 5 - Оваа фаза вклучува финализирање на листата за проверка со пополнување на деловите што го покриваат описот и евидентирањето на каква било неусогласеност како ELOS или SC. Операторот на аеродромот е повикан да ја предложи локацијата за неусогласеност за конечно одобрување од АЦВ или да разговара за локацијата со АЦВ пред да се финализира СВ.

Phase 5 - This phase involves finalising the checklist by completing the sections covering the description and recording of any non-compliance as an ELOS or a SC. The aerodrome operator is invited to propose the location for the Non-compliance for final approval by the CAA or discuss the location with the CAA prior to finalising the CB.

Завршувањето на оваа фаза ја финализира изградбата на СВ и откако документот ќе биде потпишан од одговорниот управител, или неговиот претставник, станува законски обврзувачки запис за физичките карактеристики на аеродромот.

The completion of this phase finalises the building of the CB and once the document is signed by the Accountable Manager, or his representative, becomes the legally binding record of the physical characteristics of the aerodrome.

Како што е опишано во правилата, СВ мора да се прегледа кога:

As described in the rules, the CB must be reviewed when:

- операциите се менуваат (на пр. нов воздухоплов)
operations change (e.g. new a/c)
- има промени на инфраструктурата (на пр. нова патека за возење (рулна стаза)
the infrastructure changes (e.g. new taxiway)
- има промена на CS на Агенцијата (т.е. можеби содржи нова обврска)
the Agency's CS change (i.e., possibly containing new obligation)
- се случуваат инциденти или несреќи
incidents or accidents occur
- се потребни промени кои подлежат на општите принципи за управување со промени на ADR.OR.B.040
when change is needed that are subject to the general change management principles of ADR.OR.B.040

4.2 ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОПЕРАТИВНАТА БАЗА (ОВ)

Completion of the Operations Basis (OB)

По приемот на ОВ од АЦВ-СМ, од операторот на аеродромот се бара да ги пополни документите на начин опишан подолу. Во пополнувањето на ОВ, го опишувате управувањето, операциите и безбедносните процеси и процедури што ги имате на вашиот аеродром што ви овозможува да го поддржувате управувањето, вклучително и безбедносното управување и функционирањето на аеродромот. Второ, вие покажувате каде ги исполнувате соодветните Прифатливи средства за усогласеност (АМС), а каде не, обезбедувате докази за мерки за ублажување кои може да вклучуваат предлагање на алтернативни начини на усогласеност (AltMoC).

Following the receipt of the OB form from the CAA-NM, the Aerodrome Operator is required to fill out the documents in the manner described below. In completing the OB, you are describing the management, operations and safety processes and procedures you have in place at your aerodrome that allows you to support the management, including safety management, and operation of the aerodrome. Secondly, you are demonstrating where you are meeting the relevant Acceptable Means of Compliance (AMC) and where not, are providing evidence of mitigation measures that may include the proposing of Alternative Means of Compliance (AltMoC).

ОВ ќе го поддржува и ќе упатува на материјалот содржан во Прирачникот за аеродром.

The OB will support, and reference to, the material contained in the Aerodrome Manual.

Пополнувањето на ОВ се врши во 2 фази.

Completion of the OB is undertaken in 2 phases.

Фаза 1 - Читателот само треба да го разбере опсегот на правилата за да го заврши овој дел. Освен читање на правилата и разбирање на нивната намера, тој не треба да врши дополнителна работа.

Phase 1 - The reader just needs to understand the scope of the rules in order to complete this section. Other than reading the rules and understanding their intent, he doesn't need to perform any additional work.

ANNEX III - SUB PART A - GENERAL REQUIREMENTS

ADR.OR	Implementing Rule	Implementing Rule Read & Understood?
A.005	Scope	Choose an item
A.015	Competent Authority	Choose an item
A.015	Means of Compliance	Choose an item
B.005	Certification obligations of aerodromes and aerodrome operators	Choose an item

Фаза 2 - Фаза 2 е завршена со пополнување на поединечните делови од ОВ каде што се опишува дали сте ја користеле објавени EASA АМС или предлагате да користите AltMoC за да ја исполните намерата на Правилата за имплементација (IR). Придружниот материјал за сите прашања треба да биде вклучен во Прирачникот за аеродром. Затоа, упатувањето на таа локација е исто така вклучено и во ОВ.

Phase 2 - Phase 2 is completed by filling in the individual sections of the OB describing whether you have used the published EASA AMC or are proposing to use an AltMoC to meet the intent of the Implementing Rule (IR). The supporting material for all the questions should be included in the Aerodrome Manual. Therefore, reference to that location is also included in the OB.

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

SUBPART C – ADDITIONAL AERODROME OPERATOR RESPONSIBILITIES				
ADR. OR.	Implementing Rule	Rule met?	ALL EASA Acceptable Means of Compliance Used?	Aerodrome Manual Reference
C.005	Aerodrome Operator Responsibilities	Choose an item.	Choose an item.	
If 'no' please specify which part of the AMC has not been used and why, together with details of proposed Alternative Means of Compliance				
C.015	Access	Choose an item.	N/A	
C.020	Finding and Corrective Actions	Choose an item.	Choose an item.	
If 'no' please specify which part of the AMC has not been used and why, together with details of proposed Alternative Means of Compliance				

Под секое правило се додава поле за дополнителни информации што можеби ќе сакате да ги вклучите во вашиот одговор. Пример за тоа може да биде да се предложи алтернативно средство за усогласување со објавеното.

A free text box is added below each rule for additional information you may wish to include in your answer. An example of which may be to propose an alternative means of compliance to the one published.

Завршувањето на оваа фаза ја финализира изградбата на ОБ и откако документот ќе биде потпишан од Одговорниот Управител, станува правно обврзувачки запис на раководството, вклучувајќи го и управување со безбедноста и работењето на аеродромот.

The completion of this phase finalises the building of the OB and once the document is signed by the Accountable Manager, becomes the legally binding record of the management, including safety management, and operation of the aerodrome.

Како што е опишано во правилата, ОБ мора да се прегледа кога:

As described in the rules, the OB must be reviewed when:

- има промена на операции (на пр. нов воздухоплов)
operations change (e.g. new a/c)
- има промена во регулативата на Агенцијата (т.е. евентуално содржи нова обврска)
the Agency's regulation changes (i.e. possibly containing new obligation)
- се случуваат инциденти или несреќи
incidents or accidents occur
- се потребни промени кои подлежат на општите принципи за управување со промени на ADR.OR.B.040
when change is needed that are subject to the general change management principles of ADR.OR.B.040

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

5. SHAREPOINT СИСТЕМ

SharePoint system

Одделот за аеродром на АЦВ-СМ ќе постави интернет платформа на google drive/cloud на начин што за операторот на аеродромот е достапна исклучиво мрежа. На оваа платформа треба да се документираат сите информации, документи, аеродромски прирачник, базата за сертификација и сите отстапувања. Оваа информација е достапна за операторот на аеродромот, како и за инспекторите на одделението за аеродром на АЦВ-СМ. Документите на оваа мрежа во секое време ќе ги презентираат најновите верзии на потребните документи.

The aerodrome department of CAA-NM will set up an internet platform on google drive/cloud in a way that for the aerodrome operator an exclusively network is available. On this platform, all information, documents, the aerodrome manual the certification basis and all deviations have to be documented. This information is available for the aerodrome operator as well as the inspectors of the aerodrome department of CAA-NM. The documents on this network shall present at any time the latest versions of the necessary documents.

6. ОТСТАПУВАЊА

Deviations

Отстапувањата од оперативните барања (AltMoc) и од барањата за инфраструктура (ELOS, SC или DAAD) се дозволени според Регулативата (EY) 139/2014.

Deviations from operational requirements (AltMoc) and from infrastructure requirements (ELOS, SC or DAAD) are allowed under regulation (EU) 139/2014.

Секое отстапување мора да биде наведено во барањето/апликацијата и потребните документи се додадат во базата за сертификација.

Each deviation must be mentioned within the application form and the required documents shall be added to the certification base.

Сите отстапувања одобрени од страна на АЦВ-СМ ќе бидат дел од првичниот сертификат и ќе бидат објавени - доколку е потребно - во рамките на AIP.

All by CAA-NM approved deviations will be part of the initial certificate and will be published – if required – within the AIP.

Документот за отстапување за секое отстапување треба да биде во формат што може да се следи, вклучувајќи ги сите потребни и споменати информации, како што е наведено во следната точка.

A deviation document for each deviation shall be within a traceable format including all necessary and mentioned information, as outlined within the next point.

6.1 ОТСТАПУВАЊЕ ОД СПЕЦИФИКАЦИИТЕ ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА CS (ИНФРАСТРУКТУРНИ БАРАЊА)

Deviation from Certification Specifications CS (infrastructure requirements)

Општо земено, отстапувањата се начин да се решат некои од постојните инфраструктурни проблеми. Меѓутоа, отстапувањата секогаш вклучуваат дополнителен ризик за операторот на аеродромот во случај на несреќа на аеродромот. Овој дополнителен ризик мора однапред да го земе предвид операторот на аеродромот. Доколку се можни други опции за да се постигне барањето, овие опции треба да се разгледаат.

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

Deviations in general, are usually a way to solve some of the existing infrastructure problems. However, deviations always include an additional risk for the aerodrome operator in case of an accident on the airside. This additional risk must be considered by the aerodrome operator in advanced. If other options are possible to achieve the requirement, these options should be considered.

6.1.1 ELOS (Еквивалентно ниво на безбедност)

ELOS (Equivalent level of safety)

Генерално, за секоја ставка може да се примени еквивалентно ниво на безбедност за инфраструктурните барања. Времетраењето на ELOS е променливо до бесконечно. Операторот на аеродромот мора да биде свесен за фактот дека неговите документи за еквивалентно ниво на безбедност мора да бидат убедливи и може да се следат.

In general, an equivalent level of safety for infrastructure requirements can be applied for each item. The duration of an ELOS is variable until infinite. The aerodrome operator must be aware of the fact, that his documents for an equivalent level of safety must be conclusive and traceable.

- **Опис на ситуацијата**
Description of the situation
- **Опис на отстапување во однос на регулативата (ЕУ) 139/2014**
Description of deviation regarding regulation (EU) 139/2014
- **Опис на отстапување во однос на Анекс 14 за можно известување до ICAO**
Description of deviation regarding Annex 14 for a possible notification to ICAO
- **Причини за отстапување**
Reasons for the deviation
- **Краток опис на верификуваната алтернатива за постигнување на барањето**
Short description of verified alternatives to achieve the requirement
- **Потпишана проценка за безбедност (ризик), вклучувајќи идентификација на опасност и ублажување. Проценката на безбедносниот ризик треба да биде изработена и спроведена согласно процедурите на Системот за управување со безбедноста на операторот на аеродромот.**
A signed safety (risk) assessment including hazard identification and mitigation. The safety (risk) assessment must be designed and carried out according the procedures of the aerodrome operators Safety management system.
- **Идентификација на промени во постоечките процедури**
Identification of changes in existing procedures
- **Технички документи, геодетски карти, изјави од градежни инженери, на пр.**
Technical documents, surveying maps, statements of civil engineering, eg.
- **Предлог за воздухопловно објавување на исходот/резултатот од проценката за безбедност (ризик).**
Proposal for an aeronautical publication of the outcome of the safety (risk) assessment
- **Дефиниција на разумност за исходот од проценката и ублажувањата (Кoj е одговорен за што, кога, на пр.)**
Definition of reasonability's for the outcome of the assessment and the mitigations (Who is responsible for what, when, eg.)

6.1.2 SC (Посебен услов)

SC (Special condition)

Употребата на „SC“ како опција за отстапување е ограничена. Генерално, мора да се применуваат посебни, всушност локални непроменливи околности (како топографија, ситуација со препреки

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

или посебни локални ситуации на аеродромот, на пр.). Доколку се земе предвид посебен услов како отстапување, треба однапред да се информира АЦВ-СМ. Времетраењето Посебниот услов е променливо до бесконечно. Напомена само дека детекцијата бара сеопфатен третман на тема воздухопловна безбедност.

The use of the "SC" as an option for deviation is restricted. Generally special, actually local immutable circumstances (such as topography, obstruction situation, or special local situations on the aerodrome eg.) must apply. If a special condition as deviation is considered, CAA-NM should be informed in advance. The duration of a Special condition is variable until infinite. It is only noted that the detection requires a comprehensive treatment on the subject of air safety.

Операторот на аеродромот мора да биде свесен за фактот дека неговите документи за посебна состојба мора да бидат убедливи и да се следат и мора да вклучуваат сеопфатен третман на тема безбедно оперирање.

The aerodrome operator must be aware of the fact, that his documents for a special condition must be conclusive and traceable and must include a comprehensive treatment on the subject of safe operation.

- **Опис на ситуацијата**
Description of the local situation
- **Објаснување на посебни непроменливи околности (терен, препреки, на пр.)**
Explanation of special immutable circumstances (terrain, obstacles, eg.)
- **Дополнително објаснување за потребата од CS за инфраструктурната ставка (зошто се сметало дека не се почитува регулативата, на пр.)**
Additional explanation for the need of a SC for the infrastructure item (why it was considered not to follow the regulation, eg.)
- **АЦВ-СМ – Упатство за сертификација на аеродром,**
CAA-NM – Aerodrome certification guidance
- **Опис на отстапување во однос на Регулативата (ЕУ) 139/2014**
Description of deviation regarding regulation (EU) 139/2014
- **Опис на отстапување во однос на Анекс 14 за можно известување до ICAO**
Description of deviation regarding Annex 14 for a possible notification to ICAO
- **Причини за отстапување**
Reasons for the deviation
- **Опис на верификувани алтернативи за постигнување друго отстапување или барање**
Description of verified alternatives to achieve another deviation or the requirement
- **Потпишана проценка за безбедност (ризик), вклучувајќи идентификација на опасност и ублажување. Проценка на безбедноста (ризик) мора да биде дизајнирана и спроведена согласно процедурите на операторот на аеродромот.**
A signed safety (risk) assessment including hazard identification and mitigation. The safety (risk) assessment must be designed and carried out according to the procedures of the aerodrome operator.
- **Идентификација на промени во постоечките процедури**
Identification of changes in existing procedures
- **Технички документи, геодетски карти, изјави од градежни инженери, на пр.**
Technical documents, surveying maps, statements of civil engineering, eg.
- **Предлог за воздухопловно објавување на исходот/резултатот од проценката за безбедност (ризик).**
Proposal for an aeronautical publication of the outcome of the safety (risk) assessment
- **Дефиниција на разумност за исходот од проценката и ублажувањата (Кој е одговорен за што, кога, на пр.)**
Definition of reasonability's for the outcome of the assessment and the mitigations (Who is responsible for what, when, eg.)

6.1.3 DAAD (Документ за отстапување и акција)

DAAD (Deviation and Action Document)

Генерално, за секоја инфраструктурна ставка, која е изградена (и во функција) пред 06.03.2014 година, може да се примени DAAD за инфраструктурни барања. Времетраењето на DAAD е ограничено додека посебната ставка не се смени согласно барањето. Времето предвидено за промената ќе биде фиксирано во рамките на апликацијата за ова отстапување. Временскиот распоред ќе биде соодветен за целта на промената и не треба да надминува генерално 10 години (можни се исклучоци за посебни прашања).

In general, a Deviation and Action Document for infrastructure requirements can be applied for each infrastructure item, which was built (and in operation) before 06.03.2014. The duration of a DAAD is limited until the special item is changed according to the requirement. The time scheduled for the change will be fixed within the application for this deviation. The time schedule shall be adequate for the purpose of the change and shall not exceed in general 10 years (exemptions for special issues possible).

Операторот на аеродромот мора да биде свесен за фактот дека неговите документи за отстапување и акциски документ мора да бидат убедливи и може да се следат и треба да содржат документи за безбедно работење додека не се случи промената и потпишан документ од Одговорниот управител како документ за акција.

The aerodrome operator must be aware of the fact, that his documents for a deviation and action document must be conclusive and traceable and must include documents for the safe operation until the change will happen and a signed document by the Accountable manager as an action document.

- Опис на локалната ситуација
Description of the local situation
- Опис на отстапување во однос на регулативата (ЕУ) 139/2014
Description of deviation regarding regulation (EU) 139/2014
- Опис на отстапување во однос на Анекс 14 за можно известување до ICAO
Description of deviation regarding Annex 14 for a possible notification to ICAO
- Причини за отстапување
Reasons for the deviation
- Опис на планираните активности вклучувајќи реални временски рамки
Description of planned actions including realistic timeframes
- Потпишана обврска на Одговорниот управител за планираните активности и временска рамка
A signed commitment of the accountable manager for planned actions and timeframe
- Промена на идентификацијата на планираните активности
Change identification of planned actions
- Потпишана проценка за безбедност (ризик), вклучувајќи идентификација на опасноста и ублажување. Оценката за безбедност (ризик) мора да биде дизајнирана и спроведена согласно процедурите на операторот на аеродромот.
A signed safety (risk) assessment including hazard identification and mitigation. The safety (risk) assessment must be designed and carried out according to the procedures of the aerodrome operator.
- Идентификација на промени во постоечките процедури
Identification of changes in existing procedures
- Технички документи, геодетски карти, изјави од градежни инженери, на пр.
Technical documents, surveying maps, statements of civil engineering, eg.
- Предлог за воздухопловно објавување на резултатот од проценката за безбедност (ризик).
Proposal for an aeronautical publication of the outcome of the safety (risk) assessment
- Дефиниција на разумност за резултатот од проценката и ублажувањата (Кој е одговорен за што, кога, на пр.)

Definition of reasonability's for the outcome of the assessment and the mitigations (Who is responsible for what, when, eg.)

6.2 ОТСТАПУВАЊЕ ОД ОПЕРАТИВНИТЕ БАРАЊА (АМС) - AltMoc (Алтернативни средства за усогласеност)

Deviation from operational requirements (AMC) - AltMoc (Alternative means of compliance)

За разлика од отстапувањето во усогласеноста со инфраструктурата, за отстапувањето во оперативните барања мора да бидат извести по одобрувањето на АЦВ-СМ до EASA и сите други земји-членки. Покрај тоа, EASA во основа има опција да даде коментари за одобреното отстапување или наод во следниот надзор.

In contrast to a deviation in infrastructure compliance, a deviation in operational requirements must be notified after approval of the CAA-NM to EASA and to all other Member states. Additional, EASA has basically the option to give comments on the approved deviation or a finding within the next oversight.

Поради оваа причина, доколку операторот на аеродромот планира да користи и AltMoc, АЦВ-СМ треба да биде известена однапред. АЦВ-СМ ќе ги објасни потребните документи и временската рамка за одобрување и известување за планираниот AltMoc.

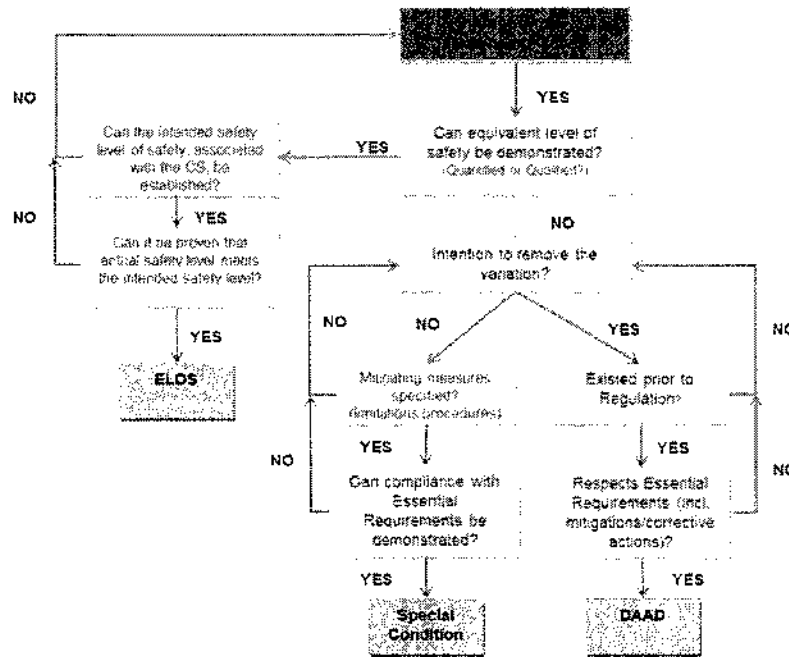
For this reason, if the aerodrome operator is planning to use and AltMoc, CAA-NM should be informed in advance. CAA-NM will explain the required documents and the timeframe for approval and notification of the planned AltMoc.

6.3 ИЗБОР НА ПРИМЕНЛИВ МЕТОД ЗА СПРАВУВАЊЕ СО НЕУСОГЛАСЕНОСТ

Selection of the applicable method for dealing with non-compliances

Врз основа на спецификациите во Основната регулатива и соодветните Правила за имплементирање, не е целосно јасно или транспарентно како може да се избере правилниот метод за справување со неусогласеност. За да се обезбедат некои насоки во овој процес, даден е следниов дијаграм на проток што може да биде корисен за да се идентификува точната опција за справување со одредена неусогласеност.

Based on the specifications in the Basic Regulation and the corresponding Implementing Rules it is not fully straight forward or transparent how the proper method for dealing with non-compliances can be selected. To provide some guidelines in this process the following flow diagram is provided that may be helpful to identify the correct option for dealing with a particular non-compliance.

7. ДОКАЗИ

Evidences

За инфраструктурни, организациски и оперативни барања, доказите за секоја ставка треба да се обезбедат еднаш за време на првичното сертифицирање и при секоја промена на базите од операторот на аеродромот во АЦВ-СМ.

For infrastructure, organisational and operational requirements, evidences for each item must be provided once during the initial certification, and during each changes to the bases by the aerodrome operator to CAA-NM.

7.1 ДОКАЗИ ЗА ИНФРАСТРУКТУРНИ БАРАЊА

Evidences for Infrastructure requirements

Како доказ во однос на инфраструктурните барања се смета валидна техничка документација соодветна за градби од А категорија како: проектна документација (проекти), елаборати (геодетски и сл.), документација од производител на опрема, системи и уреди, извештаи од испитувања и слично, изработена од страна на лиценцирани субјекти. Секој доказ мора да ја потврдува фактичката состојба на инфраструктурата за која е наменет.

As evidence of compliance with the infrastructure requirements, valid technical documentation appropriate for Category A structures shall be considered, such as: design documentation (design projects), studies/elaborates (geodetic and similar), documentation from equipment, systems, and device manufacturers, testing reports, and similar documents prepared by licensed entities. Each piece of evidence must confirm the actual condition of the infrastructure for which it is intended.

7.2 ДОКАЗИ ЗА ОПЕРАТИВНИТЕ БАРАЊА

Evidences for operational requirements

Докази треба да бидат процедури, методи или инструкции/упатства кои се ревидирани најдоцна пред 2 години. (Освен инструкциите на Производителот за производите, доколку има докази дека овој производ се користи во airside). Секој доказ мора да биде убедлив и да може да се следи и, доколку постои друго разбирање на доказите, да се спореди со споменатите документи погоре.

Evidences should be procedures, methods or instructions, which were revised not later than 2 years ago. (Except instructions of Manufacturer for products, if there is evidence, that this product is used on the airside). Each evidence must be conclusive and traceable and, if there is another understanding of evidences, comparable to the mentioned documents above.

Процедурите, методите или упатствата се во основа документи од прирачникот за аеродром.

Procedures, methods or instructions are basically documents from the aerodrome manual.

8. ОПЕРАТОР НА АЕРОДРОМ И ДАВАТЕЛ НА УСЛУГИ НА ВОЗДУХОПЛОВНА НАВИГАЦИЈА

Aerodrome operator and Air navigation service provider

Според регулативата (ЕУ) 139/2014, операторот на аеродромот треба да поднесе барање за сертификат за airside на аеродромот. Во регулативата не е наведено дека аеродромскиот оператор сам треба да ги изработи сите потребни документи. Доколку другите партнери на операторот на аеродромот му достават документи (процедури, докази, на пр.) на операторот на аеродромот, тој треба да провери дали овие документи ги исполнуваат неговите сопствени критериуми и потоа да ги достави при првичната сертификација до АЦВ-СМ за усогласеност. Дополнително, операторот на аеродромот треба да гарантира дека сите партнери, договорни компании на аеродромот го обезбедуваат потребниот пристап до објектите, персоналот, документите и евиденцијата на АЦВ-СМ како надлежен орган.

Under regulation (EU) 139/2014 the aerodrome operator has to apply for a certificate for the airside of the aerodrome. Within the regulation it is not mentioned, that the aerodrome operator itself has to create all necessary documents. If other partners of the aerodrome operator provide documents (procedures, evidences, eg.) to the aerodrome operator, he has to check if these documents meet his own criteria and then provide them during the initial certification to CAA-NM for compliance. Additionally, the aerodrome operator has to guaranty, that all partners, contracted companies on the aerodrome provide the necessary access to facilities, personnel, documents and records to CAA-NM as Competent Authority.

• **Заклучок**

Conclusion

Ова упатство претставува сеопфатен водич за процесот на сертификација на воздухопловни пристаништа во Република Северна Македонија, согласно националната и европската регулатива. Со примена на ова упатство се обезбедува стандардизиран, транспарентен и безбеден процес на сертификација. Документот ги дефинира обврските на операторите на аеродромоте, постапките за подготовка и доставување на потребната документација, како и начините за докажување на усогласеност со безбедносните, инфраструктурните и оперативните барања. Дополнително, се утврдуваат процедурите за управување со отстапувања и мерките за обезбедување еквивалентно ниво на безбедност.

**УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА**
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

This guidance represents a comprehensive framework for the certification process of aerodromes in the Republic of North Macedonia, in accordance with national and European regulations. The implementation of this guidance ensures a standardized, transparent, and safe certification process. The document defines the responsibilities of aerodrome operators, the procedures for preparation and submission of the required documentation, as well as the methods for demonstrating compliance with safety, infrastructural, and operational requirements. Furthermore, it establishes the procedures for managing deviations and implementing measures to ensure an equivalent level of safety.

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

ПРИЛОГ 1

Appendix 1

ЛИСТА ЗА ПРОВЕРКА ЗА ЕАСА СЕРТИФИКАЦИЈА НА АЕРОДРОМИ

Checklist EASA Certification for Aerodromes

1.	<p>Подгответе и предложите База за сертификација (CB) и Организациска и Оперативна база (OB) во координација со АЦВ-НМ. <i>Prepare and propose Certification Basis (CB) and Organisation and Operations Basis (OB) in coordination with CAA-NM.</i></p>
2.	<p>Воспоставете усогласеност со Регулативата (ЕУ) бр. 139/2014 во согласност со воспоставената База за сертификација (CB) и Организациската и оперативна база (OB). <i>Establish compliance with Regulation (EU) No 139/2014 in accordance with the established Certification Basis (CB) and Organisation and Operations Basis (OB).</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Прилагодете ја структурата на прирачникот на аеродромот согласно „EASA Aerodrome Manual Structure “ <i>Adapt Aerodrome Manual structure according “EASA Aerodrome Manual Structure”</i>• Прилагодете ја организациските, оперативните процеси и инфраструктурата врз основа на воспоставената База за сертификација (CB) и Организацијската и оперативна база (OB) <i>Adapt organisation, operational processes and infrastructure based on the established Certification Basis (CB) and Organisation and Operations Basis (OB)</i>• Подгответе документација за безбедносни докази за секое отстапување (или упатување на постоечка документација) <i>Produce safety evidence documentation for each deviation (or reference to existing documentation)</i>
3.	<p>Пополнете и потпишете <i>Complete and sign</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Образец за прифаќање на отстапување и акција (DAAD). <i>Deviation Acceptance and Action Document (DAAD) Form</i>• Образец за еквивалентно ниво на безбедност (ELOS) <i>Equivalent Level of Safety (ELOS) Form</i>• Образец за посебни услови (SC). <i>Special Condition (SC) Form</i>• Образец за алтернативни начини за усогласеност (AltMOC). <i>Alternative Means of Compliance (AltMOC) Form</i> <p>а секое отстапување според утврдената База за сертификација (CB) и организациска и оперативна база (OB). <i>for each deviation according the established Certification Basis (CB) and Organisation and Operations Basis (OB).</i></p>

УПАТСТВО ЗА СЕРТИФИКАЦИЈА НА ВОЗДУХОПЛОВНИ
ПРИСТАНИШТА
Guidance on certification of aerodromes

Одделение за аеродромски услуги и инфраструктура
Aerodrome services and infrastructure department

4.	Пополнете и потпишете „Образец барање за сертификат за аеродром“. <i>Complete and sign "Application Form for Aerodrome Certificate".</i>
5.	Пополнете и потпишете „Декларација за усогласеност за операторите на аеродромите“. <i>Complete and sign "Declaration of Compliance for Aerodrome Operators".</i>
6.	<p>Доставете до АЦВ-СМ пред сертификационен надзор <i>Submit to CAA-NM before the certification audit</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Образец барање за сертификат за аеродром <i>Application Form for Aerodrome Certificate</i>• Декларација за усогласеност за операторите на аеродромите <i>Declaration of Compliance for Aerodrome Operators</i>• Формулар(и) за прифаќање и акционен документ (DAAD) за отстапување <i>Deviation Acceptance and Action Document (DAAD) Form(s)</i>• Обрасци за еквивалентно ниво на безбедност (ELOS) <i>Equivalent Level of Safety (ELOS) Form(s)</i>• Формулар(и) за посебни услови (SC) <i>Special Condition (SC) Form(s)</i>• Прирачник за аеродром <i>Aerodrome Manual</i>• База за сертификација (CB) <i>Certification Basis (CB)</i>• Организацииска и оперативна база (OB) <i>Organisation and Operations Basis (OB)</i> <p>вклучувајќи ја и секоја документација наведена во горенаведените обрасци (на пр. доказна документација). АЦВ-СМ поттикнува доставување на потребната документација што е можно порано. <i>including any documentation referred to in the above forms (e.g. evidence documentation). CAA-NM encourages submission of required documentation as early as possible.</i></p>
7.	Сертификационен надзор спроведен од АЦВ-СМ. <i>CAA-NM certification audit.</i>
8.	Поднесување на акционен план согласно резултатите од надзорот. <i>Submission of action plan according audit results.</i>
9.	Издавање на сертификат за оператор на аеродром (условите на сертификатот ќе бидат приложени). <i>Issuance of Certificate for Aerodrome Operator (terms of certificate will be attached).</i>